

Visie en aanpak

- 3 pijlers: KRACHT HERSTEL VERBINDING

Het Transitiehuis hanteert drie pijlers om deelnemers te ondersteunen in hun re-integratie: kracht, herstel en verbinding. De aanpak vertrekt vanuit de kracht van de persoon en is gericht op diens herstel. Naast de individuele kracht van mensen staat ook de verbinding tussen mensen centraal. Deze visie vertaalt zich in een houding die alle medewerkers van het Transitiehuis consequent aannemen en uitdragen.

Het gevoel van betekenis te zijn is van onschatbare waarde om ons volwaardig mens te voelen. Zingeving gaat over het hebben en bereiken van waardevolle doelen, de doorleefde ervaring van meerwaarde te zijn en je verbonden te voelen. Elke pijler is erop gericht de deelnemers te ondersteunen om doelen te formuleren en stap voor stap na te streven.

“Van betekenis zijn” kan verschillende vormen aannemen en zit vaak verborgen in kleine zaken. De focus op kracht, herstel en verbinding doet deelnemers ervaren dat ze over vaardigheden beschikken, schade kunnen herstellen en doelen kunnen bereiken. Opnieuw geloven in jezelf en een zinvol leven creëert ruimte om je in te zetten voor anderen en omgekeerd.

1. Krachtgericht werken

‘Krachtgericht werken’ vertrekt van een positief mensbeeld, een oprecht geloof in het potentieel van mensen. Het uitgangspunt is dat alle mensen beschikken over krachten, talenten en hulpbronnen in de omgeving en in staat zijn om binnen hun mogelijkheden te groeien en te veranderen.

Vijf krachtprincipes:

- *Deelnemers hebben het vermogen te herstellen, hun leven weer op te pakken en te veranderen*

Uitgangspunt is dat onze deelnemers, ook bij tegenspoed en beperkingen, de kracht en het vermogen hebben om te veranderen, te herstellen en te streven naar een kwaliteitsvol leven. In het krachtgericht werken staan de eigen krachten en groeimogelijkheden van de deelnemer centraal.

- *Focus op individuele krachten en niet op tekortkomingen*

De focus ligt op krachten van mensen en beschikbare hulpbronnen in de omgeving. Dit wil echter niet zeggen dat we geen oog hebben voor de probleemgebieden of risico's. Het Transitiehuis neemt in zijn operationele werking en methodisch kader de criminogene factoren op, net als de beschermende factoren.

We gaan er echter van uit dat de uiterste grenzen voor groei en verandering niet al bij voorbaat vastliggen. Diagnoses en stereotyperingen kunnen obstakels vormen in de ontwikkeling van mensen. Criminaliteit, trauma en tegenslagen richten schade aan, maar zijn ook bronnen voor groei en bieden leeransen.

- *De deelnemers hebben zelfregie*

De deelnemers bepalen zoveel als mogelijk de vorm, richting en inhoud van de hulp die ze krijgen. Medewerkers reiken de keuzemogelijkheden aan. Zij zijn betrokken bij iedere stap van het proces. Het justitieel kader bepaalt de grenzen van de keuzemogelijkheden van de deelnemer.

➤ *De werkrelatie is essentieel*

Herstel begint met vertrouwen in de ander, met het zich opnieuw openstellen voor de ander. Vertrouwen groeit uit wederzijds respect en authenticiteit. Hierbij is gelijkwaardigheid steeds het uitgangspunt.

➤ *Werken in de omgeving*

Naast het delictgedrag, richt het methodisch kader van het Transitiehuis zich op de sociale uitsluiting die kenmerkend is voor (ex-)gedetineerden. Zij hebben achterstanden opgebouwd in hun deelname aan de samenleving en dat geeft een belangrijke indicatie van de afstand tot actief burgerschap.

De focus van de begeleiding ligt dan ook in de gemeenschap waarin deelnemers wonen, werken en leven. Medewerkers van het Transitiehuis werken zo veel als mogelijk met en in de eigen omgeving van de deelnemer. Hierdoor ontstaat een duidelijk inkijk op krachten van mensen en beschikbare hulpbronnen.

In het Transitiehuis gaan we volgens de krachtgerichte methodiek aan de slag met de 10 levensdomeinen:

- Wonen; geld en inkomen; werk en leren; vrije tijd; sociaal netwerk; partnerrelatie en seksualiteit; kinderen en opvoeding; zingeving; gezondheid en zelfzorg; en veiligheid.

Krachtwerk verloopt in verschillende fasen:

1. Focusbepaling

- Ontmoeten en aansluiten
- Krachteninventarisatie a.d.h.v. de 10 levensdomeinen
- Inschatten van zelfregulering: vermogen om te gaan met negatieve ervaringen.
- Resultaat: 3 of 4 door de deelnemer gestelde prioriteiten die worden vertaald in één of enkele lange termijn doelen.

2. Uitvoering: ondersteunen in het bereiken van de vooropgestelde doelen

3. Evaluatie (terugblik en vooruitblik) en afronden

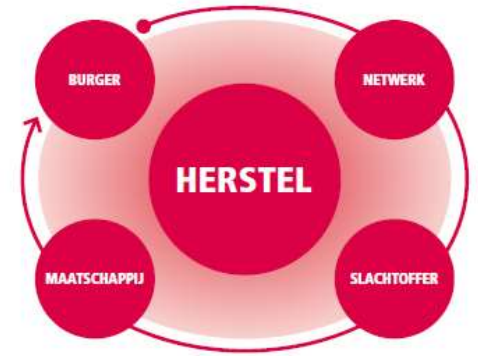

Bron: Wolf, J. (2016) *Krachtwerk – Methodisch werken aan participatie en zelfregie*. Uitgeverij Coutinho

2. Herstelgericht werken

We benaderen deviant gedrag en criminaliteit als een sociaal conflict waarbij steeds verschillende partijen betrokken zijn. We kijken naar het misdrijf als een inbreuk op sociale relaties.

Het gaat hierbij dan om de deelnemer zelf, het (de) slachtoffer(s), zijn sociaal netwerk en de samenleving. Elke interventie heeft steeds oog voor deze vier verbindingen.

- Om te komen tot herstel is het kunnen zien en opnemen van verantwoordelijkheid noodzakelijk. Verantwoordelijkheid is een actief proces waarin verschillende stappen onderscheiden kunnen worden:
 - **Erkennen** van de gepleegde feiten en de schade
 - De mogelijkheid tot zelfreflectie en **inzicht**
 - Zich kunnen **inleven** in de gevolgen voor anderen (empathie)
 - Het vertalen van dit alles naar concrete **herstelacties**

- In een herstelgericht traject is het noodzakelijk om in alle openheid en transparantie met de deelnemer in gesprek te gaan over het gepleegde misdrijf, de schade én de noodzakelijke stappen om te kunnen komen tot herstel.
- Werken rond zelfherstel én herstel gericht op anderen is belangrijk voor de voorbereiding van de re-integratie. Het opent perspectieven, creëert verbindingen en nieuwe kansen en verkleint de kans op recidive.
- De deelnemer wordt ondersteund in de erkenning dat hij het slachtoffer, zijn sociaal netwerk én de maatschappij schade heeft berokkend. Dit inzicht kan verwarrend en confronterend zijn, maar biedt de noodzakelijke brandstof om te groeien en schade te herstellen.
- Vanuit de herstelgedachte werken we als transitiehuis ook concrete initiatieven uit waarmee onze deelnemers van betekenis kunnen zijn voor de bredere maatschappij in de vorm van bv. vrijwilligerswerk, hulp bieden aan burens, mee bouwen aan het project 'transitiehuis' en aan samenwerkingen met partnerorganisaties enz.

3. Groepsgericht werken

In het Transitiehuis leven de deelnemers samen in een kleine woongemeenschap. Ze hebben elk een eigen kamer, maar delen de gemeenschappelijke ruimtes (keuken, eetkamer, woonkamer, sanitair). Dit samen-leven biedt een dankbaar kader met heel wat leer- en groeimogelijkheden. Met de nodige ondersteuning van de coaches ontwikkelen de deelnemers heel wat noodzakelijke vaardigheden betreffende orde en netheid, budgetvriendelijk winkelen en koken, poetsen,...

Bij kracht- en herstelgericht werken staat naast de individuele kracht van mensen ook de verbinding tussen mensen centraal. Zelfkennis en empathie vormen hierin belangrijke sleutels. Ook hiervoor biedt het groepsgericht werken een interessant speelveld. Deelnemers leren samenwerken, problemen oplossen, communiceren, zorgen voor elkaar, omgaan met frustraties en conflicten.

Het Transitiehuis is meer dan een huis waar deelnemers samenleven. Het biedt hen tevens een warm en veilig kader waar ze een thuis vinden. Het Transitiehuis is een plek waar de deelnemers niet enkel moeten overleven, maar waar ze ook hun kwetsbaarheden kunnen tonen en waar hun zelfvertrouwen kan groeien. Op die manier biedt het transitiehuis voor velen van onze deelnemers een corrigerende hechtingservaring die hen de mogelijkheid biedt om vanuit vertrouwen hun leven opnieuw vorm te geven.

Het samenleven in groep biedt hen ook de kans om de eigen talenten in te zetten ten voordele van anderen. De focus ligt op participatie, waarbij deelnemers niet enkel instaan voor hun eigen individuele traject, maar ook voor het collectieve succes en het welslagen van het project.

- **Basishouding medewerkers**

Het Transitiehuis werkt volgens een herstel- en krachtgerichte visie. Je kan deze twee begrippen niet van elkaar lostrekken. De aanpak vertrekt vanuit de kracht van de persoon en is gericht op diens herstel. Bij kracht- en herstelgericht werken staat naast de individuele kracht van mensen ook de verbinding tussen mensen centraal. Zelfkennis en empathie vormen hierin belangrijke sleutels.

Onze visie wordt vertaald in een houding die alle medewerkers van het Transitiehuis aannemen en uitdragen.

- De focus ligt op krachten, talenten en mogelijkheden, zonder ontkenning van de moeilijkheden en uitdagingen
- De deelnemer wordt benaderd als een evenwaardig persoon die in staat is zelf verantwoordelijkheid te dragen en op te nemen (emancipatorische houding).
- De medewerkers stimuleren actief burgerschap (zelfbeschikking, afhankelijkheid, rechten en plichten).
- De medewerkers nemen een meerzijdig partijdige houding aan. Er wordt vertrokken vanuit de individuele beleving van de deelnemer, maar steeds rekening houdend met de context van de deelnemer, de medebewoners, de positie van het slachtoffer en de bredere maatschappij.
- De coach heeft een voorbeeldfunctie en brengt de eigen én maatschappelijke waarden en normen, congruent met die van de organisatie, binnen. Hij/zij zet zichzelf in als instrument gebruikmakend van de eigen vaardigheden om het proces van de deelnemer positief te beïnvloeden door:
 - Een actieve, empathische luisterhouding aan te nemen
 - De deelnemers te benaderen op een respectvolle manier, zonder oordeel.
 - Authentiek te zijn.
 - Het ontwikkelen van een professionele werkrelatie met respect voor grenzen.
 - Te confronteren met zorg.
 - Op een open, transparante en verbindende manier te communiceren